

فوتی داشتند. بنابراین مسأله دیگر این بود که اطلاعات این خانواده جدید، بعداً ثبت می شود، در این مرحله با این خانواده ها چه باید کرد؟ می خواهم بگویم در مسیر اجرا بسیاری از این نکات ریز وجود دارد که شاید در ابتدا دیده نمی شد، اما با همه این فراز و فرودها، آن هم در کشوری که سالانه فقط ۲ میلیون فقره وام داده می شد، باعث طولانی شدن فرآیند می شده است، به همین دلیل در این مدت مردم مدام می پرسند که چرا این یک میلیون تومان واریز نشد، در حالی که همه این کارها در ابعاد ملی زمان می برد. یا همان طور که گفتم در کشور ما سالانه بیش از ۲ میلیون وام داده نمی شد، اما این بار برای اولین بار در یک مرحله ۲۰ میلیون خانواده وام گرفتند که باید اقساط آنان به صورت ماهانه کسر شود. هر چند این محاسبات با کامپیوتر انجام می شود، اما باز مسأله دیگر این است که اگر سرپرست خانواده یا یکی از اعضای خانواده فوت کند، سر نوشت اقساط وام چه می شود؟ زیرا ما سالانه ۴۰۰ هزار مورد فوتی در کشور داریم. همه این نکات ریز اجرایی است که کار را سخت می کند که باید در مسیر اجرا شناسایی و مرتفع شود.

■ **اگر به ۲۰ میلیون خانواده یک میلیون تومان وام داده شود، رقمی بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان را شامل می شود.**

بوده ای که مشخصاً برای این منظور کنار گذاشته شد، ۲۶ هزار میلیارد تومان است. نزدیک به ۵۵ هزار میلیارد تومان نیز برای بنگاه ها دیده شده و ۵ هزار میلیارد تومان هم بیمه بیکاری برای آن جمعیتی که به آنها اشاره کردم.

■ **زمان ثبت نام و تقاضای دریافت این وام به پایان رسیده است؟**

ما این زمان را برای خانواده هایی که سیمکارت های خود را دیر دریافت کردند، تمدید کردیم. ضمن اینکه این ایام عملیاتی یک جدید کم دریافت می کنیم. آخرین آمار دریافت پیامک تقاضای وام یک میلیون تومانی، ۸۸ هزار پیامک جدید بود، آن هم پس از اینکه به ۲۰ میلیون و ۲۰۰ هزار خانواده این وام پرداخت شد. اکنون ۸۸ هزار متقاضی مراجعه می کنند یا تماس می گیرند که وام ما چه شد، باید گفت که فرآیند اجرایی این کار هیچ فرقی ندارد، به این معنی که کسانی که در سه هفته اول پیامک تقاضای وام را ارسال نکردند، یک بار دیگر ۲۰ خرداد وام های یک میلیون تومانی را به آنان پرداخت کردیم.

■ **بسته های معیشتی ۲۰ تا ۶۰۰ هزار تومان، یک اقدام دولت برای حمایت از اقشار آسیب پذیر بود. شرایط ارائه این بسته ها چه بود و به چه جمعیتی تعلق گرفت؟** این بسته ها به خانواده هایی تعلق گرفت که این ویژگی ها را نداشتند؛ یا عضو کارمند نداشتند، یا عضو بازنشسته نداشتند، یا عضو دارای عضویت در سازمان تأمین اجتماعی نداشتند، یا خودرو هم نداشتند و در نهایت اینکه از نظر شاخص های بانکی هم جزو یک میلیون خانواده یا ۳ میلیون نفری بودند که این ویژگی ها را داشتند. چون خانواده های تک نفره در این ها زیاد است.

■ **تا اینجا درباره بیمه بیکاری، وام به بنگاه ها برای حفظ اشتغال، وام یک میلیون تومانی برای یارانه بگیران و بسته های معیشتی به نیازمندان بحث شد. در کنار این ها، آیا سامانه های رفاهی و اطلاعاتی کشور، همه**

افراد را تحت پوشش قرار داده است؟ آیا هستند افرادی که همچنان از دایره کمک های دولتی، با وجود همه این بخش ها، بیرون مانده باشند؟

یک میلیون خانواده ای که بسته های معیشتی به آنان تعلق گرفت، کسانی بودند که جزو کمیته امداد یا بهزیستی هم نبودند. به طور کلی نیازمندان ما دو گروه هستند؛ گروهی که به کمیته امداد و بهزیستی مراجعه می کنند و عده دیگر به مؤسسه های خیریه. عده دیگری هم هستند که بر اساس اطلاعات ما، نیازمند محسوب می شوند، مانند بچه هایی که بیرون از مدرسه هستند و تحت پوشش هیچ جایی هم نیستند. از سوی دیگر، گروه هایی هستند که متشکل بوده که می توانند جزو نیازمندان باشند، اما ما نیازمندانی داریم که هیچ جادیده نمی شوند، مانند همین یک میلیون خانواده، از سوی دیگر با شیوع کرونا رانندگان تاکسی هم آسیب دیدند و درآمدهای آنان پشت کاهش یافت. ابتدا قرار بود به این افراد، علاوه بر یک میلیون تومان وام یارانه بگیران، یک میلیون تومان وام دیگر داده شود، اما در نهایت تصویب شد که ۶ میلیون تومان به عنوان وام کارفرمایی به این افراد داده شود. همچنین کسانی هستند که وضعیت آنان از رانندگان تاکسی بسیار بدتر است، مانند دستفروشان. یکی از مشکلات نظام حمایتی کشور، مواجه بودن با مشاغل غیر رسمی است که به هر معنایی غیر رسمی محسوب می شوند، به همین دلیل هر از گاهی با آنان برخورد فیزیکی می شود که دستفروشان یا کولبران از این جمله هستند. قانون فعالیت این مشاغل را به رسمیت نشناخته است. در وزارت کار، معتقدیم بر اساس پروتکل های بین المللی که عضو آن هستیم، دولت باید به سمت رسمی سازی مشاغل غیر رسمی حرکت کند، مگر مشاغلی که علاوه بر غیر رسمی بودن، غیر قانونی هم هستند، مانند توزیع مواد مخدر که هم غیر رسمی و هم غیر قانونی است که با دستفروشی یا کولبری متفاوت است. بنابراین، این چالش همیشگی میان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دستگاه های دیگر است، به این ترتیب که ما باید مشاغل غیر رسمی را که به مردم زبان نمی رسانند رسمی کنیم. امیدواریم در شرایط کرونا که هم رأی و همگرایی بیشتری میان دستگاه ها ایجاد شده است، تحولی در این زمینه ایجاد شود.

■ **تا اینجا معلوم شد که سیاست های حمایتی و تأمین رفاه در دوره کرونا، سیاست های چند لایه و میان بخشی است، یعنی هم باید آمار و اطلاعات دقیق هر بخش از گروه های هدف را داشته باشید و اجرای این سیاست ها و نحوه اجرا، نیازمند تعامل دستگاه های مختلف است. آیا پایگاه اطلاعاتی کشور ما توان و ظرفیتش را داشت؟** پاسخ من مثبت است، هر چند خلأهایی وجود دارد. به عنوان مثال یکی از خلأ های اطلاعاتی کشور این است که دستفروشان را نمی شناسیم. یا بخشی از مسافرکش ها مجوز دارند که وجود تاکسی های اینترنتی کمک زیادی به شناسایی این افراد کرد و باعث شد تصویر بهتری از شاغلان کشور داشته باشیم. اما همان طور که گفتم، از ۲۴ میلیون شاغل در کشور، ۱۷ میلیون بیمه شده هستند، بنابراین ۷ میلیون نفر فاقد تأمین اجتماعی و جزو نقاط کور را در تأمین اجتماعی و نظام رفاهی محسوب می شوند، یعنی ۷ میلیون ایرانی کار می کنند، اما بیمه ندارند. یک حادثه کوچک برای افرادی که بیمه ندارند، می تواند کل خانواده را زیر خط فقر قرار دهد. بنابراین

این نقصان ها هست. اما درباره آن یک میلیون خانواده یا ۳ میلیون نفر نیازمند شناسایی شده، می دانیم که مثلاً بیمه تأمین اجتماعی ندارند، یا سیستم بانکی می گوید اطلاعات آنان نشان می دهد جزو فقیرترین افراد هستند و خود رو هم ندارند.

■ **و تصویر کلی از حمایت های کرونایی دولت چه خواهد بود؟**

می توان این تصویر را داد: یک، کسانی که شاغل دولت یا بازنشسته ها بودند که دولت با همه تنگناهایی که داشت، افزایش حقوقی برای این ها در نظر گرفت. دو، برای کل خانواده ها وام یک میلیون تومانی داده شد که می دانیم بسیار کم است و مشکل چندانی را حل نمی کند، اما باید در نظر گرفت که درآمدها و منابع دولت ایران مانند همه دولت ها از محل درآمدهای مالیاتی، گمرکی و فروش برخی محصولات آن است. به عنوان مثال، تا پیش از کرونا در کشور روزانه ۹۰ میلیون لیتر بنزین فروخته می شد که در دوره کرونا این میزان به ۳۰ میلیون لیتر رسید که این یعنی کاهش درآمد

دولت باید به سمت رسمی سازی مشاغل غیر رسمی حرکت کند، مگر مشاغلی که علاوه بر غیر رسمی بودن، غیر قانونی هم هستند، مانند توزیع مواد مخدر که هم غیر رسمی و هم غیر قانونی است که با دستفروشی یا کولبری متفاوت است. بنابراین، این چالش همیشگی میان وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و دستگاه های دیگر است، به این ترتیب که ما باید مشاغل غیر رسمی را که به مردم زبان نمی رسانند رسمی کنیم. امیدواریم در شرایط کرونا که هم رأی و همگرایی بیشتری میان دستگاه ها ایجاد شده است، تحولی در این زمینه ایجاد شود

دولت. با درآمدهای گمرکی ناشی از واردات و صادرات بشدت کاهش یافت. سوم اینکه علاوه بر وام یک میلیون تومانی، یک میلیون خانواده یا ۳ میلیون نفر بسته معیشتی دریافت کردند، چهارم، بیمه بیکاری است. اما باید توجه داشت که در کنار این ها، ۱۲ هزار میلیارد تومان برای هزینه های بهداشتی تأمین شد که این رقم یعنی افزایش ۳۰ درصدی بودجه های درمان کشور. با همه این ها، ابعاد بحران کرونا در دنیا بسیار زیاد است. اکنون کمیت در گزارشی از وضعیت امریکانوش تاکنون (تا زمان گزارش این رسانه) ۶ میلیون امریکایی برای دریافت بیمه بیکاری ثبت نام کرده اند که گاه در یک هفته ۲ میلیون نفر ثبت نام کرده اند. در حالی که از ۱۹۸۰ تا امروز، بیشترین میزان بیکار شدن در امریکا در یک هفته، ۶۵۰ هزار نفر بوده است. یا سازمان بین المللی کار ابتدا پیش بینی کرد ۵ تا ۲۰ میلیون نفر بیکار شوند، دو